

Dr hab.n.o zdr. Monika Mak
Zakład Psychologii Zdrowia
w Katedrze Psychiatrii
Pomorski Uniwersytet Medyczny

Szczecin, 15.04.2026

Recenzja

w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr n. med. Agacie Zdun-Ryżewskiej, ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Ocenę przygotowano w odpowiedzi na powołanie do pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym. Ocenę przygotowano w odpowiedzi na pismo z dn. 26 lutego 2026 r. przesłane przez Przewodniczącego Rady Nauk o Zdrowiu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego prof. dr hab. Jędrzeja Antosiewicza. Przedstawiony do oceny komplet dokumentów, przesłany w formie papierowej oraz na nośniku cyfrowym, odpowiada ustawowym wymogom postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego. Ocenę całościowego dorobku Kandydatki oparto na podstawie art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

Ocena została wykonana na podstawie przedłożonej dokumentacji:

1. Wniosek przewodni,
2. Dane wnioskodawcy,
3. Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora,
4. Autoreferat,
5. Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych,
6. Analiza bibliometryczna,
7. Oświadczenia współautorów publikacji,
8. Zaświadczenia o współpracy z innymi instytucjami.

Przedstawiona dokumentacja została przygotowana niezwykle starannie pod względem formalnym, co pozwoliło recenzentowi na wnikliwe zapoznanie się z dorobkiem naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym Habilitantki oraz dokonanie obiektywnej oceny złożonych dokumentów.

Sylwetka Habilitantki

Dr n. med. Agata Ewa Zdun-Ryżewska jest pracownikiem Zakładu Badań nad Jakością Życia w Katedrze Psychologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (GUMed). W 2011 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna, nadany uchwałą Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu GUMed. Podstawą nadania stopnia była rozprawa doktorska zatytułowana: *"Kliniczne i psychospołeczne korelaty jakości życia w zaburzeniach afektywnych nawracających i dwubiegunowych"* (promotor: prof. Mikołaj Majkowicz). Od tego czasu Habilitantka aktywnie, konsekwentnie i wielotorowo rozwija swoją ścieżkę naukową, kliniczną oraz organizacyjno-dydaktyczną.

Ocena osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Głównym osiągnięciem naukowym Habilitantki jest cykl zatytułowany: **Zmęczenie związane z chorobą nowotworową: konceptualizacja i znaczenie w badaniach i praktyce klinicznej**. Składa się na niego jednotematyczny zbiór 6 powiązanych publikacji (5 prac oryginalnych i 1 poglądowo-przeglądowa), opublikowanych w uznanych czasopismach naukowych w latach 2020-2025. Łączna punktacja prac zgłoszonych do oceny jako główne osiągnięcie wynosi IF = 15.143, a sumaryczna punktacja MEiN = 400 pkt.

Z przedstawionej dokumentacji i oświadczeń jasno wynika, iż we wszystkich artykułach wchodzących w skład cyklu wkład Habilitantki jest kluczowy i wiodący. W pięciu pracach jest Ona pierwszym autorem oraz autorem korespondującym, a w jednej pełni rolę równorzędnego pierwszego autora. Samodzielnie realizowała prace koncepcyjne, metodologiczne, obliczenia statystyczne oraz interpretację wyników. Poniżej przedstawiono poszczególne artykuły wraz ze szczegółowym opisem udziału Kandydatki:

1. *A confirmatory factor analysis for an adapted and validated Polish version of the Chalder Fatigue Questionnaire*. (Int J Occup Med Environ Health, 2020). Wkład Kandydatki obejmował: przeprowadzenie prac koncepcyjnych i metodologicznych, sporządzenie pierwszej wersji artykułu z dogłębnym przeglądem literatury, przygotowanie finalnej wersji publikacji oraz pełnienie roli autora korespondującego.
2. *Fatigue of oncological patients – incompatible perspectives of patients and medical staff*. (Health Psychol Rep, 2025). Udział Habilitantki polegał na: sformułowaniu koncepcji i metodologii, przygotowaniu pierwszej wersji artykułu (co obejmowało samodzielne opracowanie danych, obliczenia statystyczne i interpretację wyników), a także zredagowaniu ostatecznej wersji tekstu i pełnieniu funkcji autora korespondującego.
3. *Barriers to discussing fatigue in oncological care: a comparative study of patient perspectives after two decades*. (Support Care Cancer, 2025). Wkład Kandydatki polegał na przeprowadzeniu kluczowych prac koncepcyjnych z określeniem metodologii, napisaniu pierwotnego draftu (wraz z analizą statystyczną, rzetelną interpretacją zgromadzonych danych) oraz na przygotowaniu finalnej wersji manuskryptu jako autor korespondujący.
4. *Longitudinal assessment of fatigue in pregnancy complicated by cervical cancer: a prospective case study...* (Nurs Rep, 2025). W tej pracy kazuistycznej Habilitantka była jednym z dwóch równorzędnych pierwszych autorów. Jej wkład merytoryczny obejmował: zaplanowanie prac

konceptyjnych w obszarze zmiennych psychologicznych, interpretację danych oraz współtworzenie ostatecznej wersji artykułu.

5. *Fatigue and related variables in bladder cancer treatment: longitudinal pilot study.* (Heliyon, 2024). Habilitantka była pomysłodawczynią koncepcji, opracowała dane oraz wykonała główne obliczenia statystyczne. Była odpowiedzialna za interpretację danych, finalne zredagowanie publikacji i komunikację z redakcją w roli autora korespondującego.
6. *The conceptualization and measurement of cancer-related fatigue in different types of research...: systematic review.* (Psychooncology, 2025). Wkład Kandydatki polegał na sformułowaniu koncepcji, zarządzaniu pracą zespołu (administrowanie projektem), zbieraniu i formalnej analizie danych do pierwszej wersji artykułu. Habilitantka pełniła nadzór merytoryczny nad całym projektem i była autorem korespondującym.

Wartość aplikacyjna i merytoryczna cyklu jest wysoka. Stanowi on kompleksową i dojrzałą refleksję nad zjawiskiem zmęczenia związanego z chorobą nowotworową (CRF). Kandydatka w swoich badaniach udowodniła m.in. istnienie istotnych rozbieżności w postrzeganiu zmęczenia między pacjentami a personelem medycznym. Zwróciła uwagę na niepokojący fakt marginalizowania tego problemu w opiece onkologicznej oraz zdiagnozowała istniejące bariery komunikacyjne (np. utożsamianie zmęczenia przez pacjentów z progresją choroby czy obawa przed dodatkową farmakoterapią). Mam natomiast takie spostrzeżenie, że choć cykl jest bardzo spójny tematycznie, część badań opiera się na dość małych grupach pacjentów, co ogranicza możliwość uogólniania (generalizacji) wyników.

Bardzo praktycznym osiągnięciem wdrożeniowym w ramach cyklu było dokonanie polskiej adaptacji i walidacji Kwestionariusza Zmęczenia Chaldera (CFQ-PL), a także Fatigue Management Barriers Questionnaire (FMBQ). Oddało to w ręce polskich badaczy i klinicystów rzetelne narzędzia diagnostyczne, wymagające jednak dalszej pracy, bo Autorka sama rzetelnie przyznaje w ograniczeniach pracy, że proces walidacji został przeprowadzony wyłącznie na osobach zdrowych (studenci oraz kobiety w niepowikłanej ciąży). Brakuje tam grupy klinicznej (pacjentów onkologicznych), u których kwestionariusz ten jest później stosowany, choć w kolejnych pracach Autorka wykazuje jego trafność zewnętrzną u chorych na raka. Wyniki badań dr Zdun-Ryżewskiej wskazują na konieczność systematycznego monitorowania zmęczenia (które wykazuje również potencjał prognostyczny) i wdrażania u pacjentów strategii *self-advocacy*.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych oraz współpracy z innymi instytucjami

Aktywność publikacyjna Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora (poza osiągnięciem głównym) jest godna uznania. Całkowity Impact Factor Jej dorobku po doktoracie wynosi 55.112, co przekłada się na 2595 punktów MEiN. Wskaźniki bibliometryczne są bardzo dobre: liczba cytowań w bazie Scopus wynosi 266 (250 bez autocytowań), a w bazie Web of Science – 264. Indeks Hirscha Kandydatki wynosi 10. Zainteresowania badawcze dr Zdun-Ryżewskiej wykraczają poza problematykę zmęczenia i obejmują również psychologię bólu, empatię u studentów kierunków medycznych oraz wypalenie zawodowe.

Dowodem szczególnego uznania dla Jej aktywności badawczej po uzyskaniu stopnia doktora są dwie naukowe nagrody specjalne Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, przyznane w 2021

roku. Zostały one wręczone za współautorstwo znaczących prac: jednej opublikowanej w prestiżowym *Scientific Reports* (dotyczącej czynników i różnic indywidualnych w analgezji wywołanej muzyką) oraz drugiej w *Birth Issues Perinat Care* (analizującej preferencje okołoporodowe i obszary do interwencji u kobiet w Polsce).

Na szczególne i wyraźne podkreślenie zasługuje niezwykle prężna, rozległa i udokumentowana współpraca dr Zdun-Ryżewskiej z innymi instytucjami naukowymi, zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej. W wymiarze krajowym Habilitantka m.in. zrealizowała staż badawczy na Uniwersytecie im. Piastów Śląskich we Wrocławiu (badając wsparcie społeczne w radioterapii) oraz owocnie współpracowała z Uniwersytetem Gdańskim i Politechniką Gdańską. W wymiarze międzynarodowym Jej aktywność jest wyróżniająca się. Habilitantka jest aktywnym członkiem Psychological Science Accelerator (międzynarodowego konsorcjum badawczego), z ramienia którego realizuje badania we współpracy z m.in. University of Exeter. Ponadto współpracowała i publikowała wspólnie z naukowcami z wiodących ośrodków:

- Radboud Universiteit w Niderlandach (badania wieloośrodkowe nad opieką nad pacjentami z nowotworami mózgu),
- Vrije Universiteit Amsterdam (adaptacja kwestionariusza lęku ciążowego PRAQ-R2),
- University of Cambridge (badania nad muzyczną analgezią).

Dr Zdun-Ryżewska nie była kierownikiem żadnego grantu, natomiast była wykonawcą w grantach NCN (m.in. Preludium badającym analgezię muzyczną) i brała udział w tworzeniu metodologii badawczej do wniosków w programach SYMFONIA i Sonata BIS. Powoływana jest do recenzowania prac w czasopismach międzynarodowych (m.in. *Frontiers in Public Health, Psychological Reports*).

Ocena osiągnięć organizacyjnych, dydaktycznych i popularyzujących naukę

W obszarze osiągnięć organizacyjnych dorobek Habilitantki świadczy o zaangażowaniu w rozwój macierzystej Uczelni. W latach 2017-2019 z powodzeniem łączyła funkcję **p.o. kierownika Zakładu Badań nad Jakością Życia** z obowiązkami **kierownika kierunku psychologia zdrowia** w GUMed, za co w 2020 r. została doceniona Nagrodą organizacyjną indywidualną II Stopnia. Aktywnie działa w Senackiej Komisji ds. Spraw Studenckich oraz w strukturach Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Jej osiągnięcia dydaktyczne i wkład w rozwój kadry naukowej są znakomite. Dr Zdun-Ryżewska wypromowała 39 magistrów i licencjatów. Co niezwykle istotne w procesie awansu naukowego na stopień doktora habilitowanego – z sukcesem pełniła odpowiedzialną funkcję promotora pomocniczego w 5 pomyślnie zakończonych przewodach doktorskich. Była również wielokrotnie nagradzana przez studentów tytułem "najlepiej ocenianego nauczyciela akademickiego" (w latach 2021-2024), a w 2020 r. otrzymała prestiżowy Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Na ogromne uznanie zasługuje działalność dr Zdun-Ryżewskiej w obszarze popularyzacji nauki oraz integracji studentów wokół środowiska badawczego. Przez pięć lat (2017-2022) była założycielem i opiekunem Studenckiego Koła Naukowego SKN Psychologia na GUMed. Pod Jej wsparciem studenci realizowali nowatorskie przedsięwzięcia, m.in. cykl edukacyjny "Psychologia ujęcie", który poprzez projekcje filmowe i dyskusje (pod honorowym patronatem Rektora GUMed) upowszechniał wiedzę na temat zaburzeń psychicznych, a także cykl "Poznaj Naukowca". Wyjątkowym, nowoczesnym owocem

tej współpracy jest stworzenie naukowych podcastów "DoMyśl się", które do dziś stanowią świetną platformę popularyzacji psychologii na serwisie Spotify. Kandydatka podejmuje również szerokie działania w środowisku pozaakademickim – publikuje artykuły eksperckie, wypowiada się na łamach uczelnianej prasy (np. o zapobieganiu wypaleniu zawodowemu) oraz czynnie promuje naukę podczas Dni Otwartych GUMed. Pełni ponadto istotną rolę społeczną, inicjując działania wolontaryjne, takie jak organizowanie wraz ze studentami warsztatów psychoedukacyjnych dla dzieci w sąsiadującej z uczelnią szkole podstawowej.

Podsumowanie oceny i wnioski końcowe

Warto podkreślić, że Habilitantka ma jasno sprecyzowane i ambitne plany na dalszą pracę badawczą. W swoim autoreferacie trafnie zarysowuje nowe perspektywy, traktując dotychczasowe wyniki jako punkt wyjścia do kolejnych projektów. Na szczególną uwagę zasługuje planowany rozwój badań nad wzmacnianiem kompetencji self-advocacy u pacjentów onkologicznych w polskim systemie opieki, co stanowi naturalne przedłużenie Jej refleksji nad zjawiskiem zmęczenia i lukami w komunikacji klinicznej. Kandydatka planuje również dalsze, pogłębione zgłębianie potencjału prognostycznego i wielowymiarowych mechanizmów powstawania CRF. Co więcej, będące w toku wielośrodkowe badania prowadzone w ramach międzynarodowego konsorcjum Psychological Science Accelerator dowodzą, że dr Zdun-Ryżewska jest badaczką stale aktywną. Wszystko to pozwala z pełnym przekonaniem stwierdzić, że Kandydatka rokuje doskonałe nadzieje na dalszy rozwój naukowy.

Wartość prac naukowych dr n. med. Agaty Zdun-Ryżewskiej oceniam wysoko, podobnie jak fakt prowadzonych współprac z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, biegłość we wdrażaniu narzędzi psychometrycznych oraz aplikacyjne znaczenie Jej badań dla codziennej praktyki opieki psychoonkologicznej. Liczne nagrody naukowe i dydaktyczne, rola promotora pomocniczego w 5 doktoratach oraz silne zaangażowanie w popularyzację wiedzy poświadczają o Jej pełnej dojrzałości i samodzielności akademickiej. Wypracowany przez Nią dorobek publikacyjny, organizacyjny, dydaktyczny oraz popularyzatorski ma autentyczny i znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu.

W mojej opinii Kandydatka spełnia warunki stawiane przed osobami ubiegającymi się o awans naukowy. W oparciu o ocenę dorobku stwierdzam, że dokumenty przedstawione do oceny w pełni spełniają wymogi określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wnoszę zatem do Rady Nauk o Zdrowiu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie dr n. med. Agaty Zdun-Ryżewskiej do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego oraz popieram i pozytywnie opiniuję Jej wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.